

22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og menningarmála

1. UMFANG

Stjórnarmálefni á þessu málefnasviði heyra undir mennta- og menningarmálaráðuneyti. Málefnasviðið skiptist í þrjá málaflokka, en þeir eru:

- Leikskóla- og grunnskólastig.
- Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig.
- Stjórnsýsla mennta- og menningarmála.

Leikskóla- og grunnskólastig. Sveitarfélög bera ábyrgð á rekstri, kostnaði, stefnu, skipulagi, eftirliti, innra og ytra mati og miðlun upplýsinga um leikskóla og grunnskóla. Ráðuneytið fer með yfirstjórn á leikskóla- og grunnskólastigi eins og lög kveða nánar á um og setur ýmsar reglugerðir, aðalnámskrár og viðmið um frístundastarf fyrir nemendur í yngri árgöngum grunnskóla. Það annast öflun, greiningu og miðlun upplýsinga um skólastarf og lagaframkvæmd á grundvelli upplýsinga frá sveitarfélögum og eigin kannana og hefur úrskurðarvald í málum um réttindi og skyldur nemenda. Ríkið leggur grunnskólum til námsgögn en samkvæmt tímabundnu samkomulagi frá haustinu 2011, um breytingu á verka-skiptingu ríkis og sveitarfélaga, bera sveitarfélögin ábyrgð á að fjármagna og reka námsgagnasjóð. Ríkið styður þróunarstarf gegnum Þróunarsjóð námsgagna og Sprotasjóð og er með samning við samtök höfundarréttarfélaga sem heimilar skólum að ljósrita höfundar-réttarvarið efni.

Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig. Framhaldsfræðsla tengist samstarfi ríkisins og samtaka á vinnumarkaði og samtaka um málefni fatlaðra. Starfsemin er að mestu hjá sjálfseignarstofnunum og félögum. Ráðuneytið ber ábyrgð á almennri stefnumótun í samráði við hagsmunaaðila, almennri stjórnsýslu og gæðaeftirliti, viðurkenningu fræðslu-aðila sem er í höndum Menntamálastofnunar og málefnum Fræðslusjóðs sem fjármagnar starfsemi framhaldsfræðslu. Símenntunarmiðstöðvar eru ellefu og tekur starfsemi þeirra mið af styrktarsamningum við ráðuneytið. Undir málaflokkinn falla Samskiptamiðstöð heyrnar-lausra og heyrnarskertra og Fjölmennt, símenntunarmiðstöð sem þjónar fullorðnum fötluð-um á grundvelli samnings við ráðuneytið.

Stjórnsýsla mennta- og menningarmála. Stjórnarmálefni ráðuneytisins falla undir 17 málaflokka. Kveðið er á um heimildir og skyldur ráðherra í almennum lögum og 45 sérlæg-um. Ráðherra fer með yfirstjórn stjórnvalda sem heyra undir almennar stjórnunarheimildir hans og hefur eftirlit með starfrækslu, fjárreiðum og eignum á vegum þeirra. Hlutverk Rannsóknamiðstöðvar Íslands (Rannís) er að treysta stoðir íslensks samfélags með stuðningi við rannsóknir, nýsköpun, menntun og menningu. Starfsemi Rannís tengist öllum málefna-sviðum ráðuneytisins. Hlutverk Menntamálastofnunar er að stuðla að auknum gæðum skóla-starfs og framförum í þágu menntunar í samræmi við lög og stefnu stjórnvalda, bestu þekkingu og alþjóðleg viðmið. Undir stjórnsýslu mennta- og menningarmála fellur einnig þátttaka í norrænni samvinnu og er samningur í gildi við Norræna félagið á Íslandi.

Í töflunni hér á eftir má sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2016–2018.

Heildarútgjöld í m.kr.	Reikningur 2016	Fjárlög og fjáráukalög 2017	Fjárlög 2018
22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og menn.mála			
22.10 Leikskóla- og grunnskólastig	271	284	269
22.20 Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig	1.999	2.035	2.081
22.30 Stjórnsýsla mennta- og menningarmála	2.776	2.980	3.056
Samtals	5.046	5.299	5.406

2. STARFSEMI OG HELSTU ÁSKORANIR

Fjöldi leikskóla- og grunnskólabarna hefur verið nokkuð stöðugur en spár um mannfjölda gera hins vegar ráð fyrir fjölmennari árgöngum á næstu árum; úr 72.344 nemendum á þessu ári í 77.801 nemendur árið 2022. Í því gæti falist áskorun, ekki síst ef sveitarfélög innrita í meira mæli en áður börn yngri en tveggja ára í leikskóla. Áhætta samfara þessu er að börnin fái ekki nám við hæfi því að skortur er á leikskólakennurum og þessi hópur þarfnast meiri þjónustu en eldri börn. Það er þjóðhagslega hagkvæmt að börn fái leikskólamenntun, sérstaklega börn sem þurfa sérstakan stuðning og börn af erlendum uppruna.

Miklar áskoranir felast í talsverðum breytingum á samsetningu nemendahóps í leik- og grunnskólum. Börnum með annað móðurmál en íslensku hefur fjölgað mikið undanfarin ár. Árið 2015 voru 2.435 leikskólabörn með erlent móðurmál og 3.543 grunnskólanemendur, samtals 8,2% nemenda, en voru 3,1% árið 2004. Árin 2012 og 2013 sóttu að meðaltali rúmlega 95% 16 ára barna framhaldsskóla og tæp 83% 18 ára nemenda (Hagstofa Íslands, 2018). Skólasókn 16 ára var þá minnst meðal innflytjenda en rúmlega 86% þeirra sóttu framhaldsskóla að meðaltali þessi ár og tæp 65% voru í framhaldsskóla við 18 ára aldur (Skýrsla Fjölmennningarseturs, 2016). Rannsóknir sýna að nemendur af erlendum uppruna sem fá enga sérstaka aðstoð eða eru einangraðir í kennslu sem er sérstaklega skipulögð fyrir þá standa verr að vígi en innfæddir jafnaldrar á miðstigi grunnskóla. Þeir nemendur sem fá kennslu í íslensku og móðurmáli standa hins vegar jafnfætis innfæddum áður en námi í grunnskóla lýkur og í þeim hópnum er minnst brotthvarf eftir skólaskyldu (Nína V. Magnúsdóttir, 2012, og Íslensk málnefnd, 2013). Mikilvægt er að nemendur af erlendum uppruna njóti stuðnings á öllum skólastigum til að bæta læsi sem er grundvöllur að farsælli áframhaldandi skólagöngu og fái jafnframt tækifæri til að rækta og viðhalda eigin móðurmáli (sjá einnig málaflokk 20.1 Framhaldsskólar).

Niðurstöður PISA 2015 sýndu lakari frammistöðu íslenskra nemenda í lestri í íslensku við lok grunnskóla en árið 2012. Lesskilningur minnkaði frá 2000 til 2006 en eftir það hefur hann ekki minnkað marktækt. Það er áskorun að snúa þessari þróun við og verður það helst gert með því að grípa til aðgerða í námi á unglingastigi, breyttum kennsluháttum á grunnskólastigi og starfsþróun kennara. Undanfarin ár hefur verið unnið að bættum lesskilningi á grundvelli „Hvítbókar um umbætur í menntun“ (2014), svokölluðu læsisverkefni. Á vegum Menntamálastofnunar er verið að þróa mælitæki til að meta læsi og framvindu nemenda í lesfimi, lesskilningi, orðaforða, stafsetningu og ritun og til að skima fyrir lestrarerfiðleikum. Ráðgjöf og fræðsla hefur verið markviss frá upphafi verkefnisins við sveitarfélög og skóla, m.a. um gerð læsisstefnu, læsi í leikskóla, nýtingu tölfraðilegra gagna og samstarf við foreldra. Stefnt er að því að á vormánuðum 2018 fari fram mat á verkefninu. Í samræmi við niðurstöður mats er mikilvægt að viðhalda skuldbindingu allra þeirra sem hlut eiga að máli til að vinna áfram að bættum árangri í lestri og læsi og ná fram sem víðtækastri samstöðu um útfærslu á þjóðarsáttmála um læsi.

Niðurstöður PISA sýndu einnig lakari árangur nemenda árið 2015 en 2012 í læsi í náttúruvísindum og stærðfræði. Unnið verður að því að bæta árangur í þeim greinum sem og skapandi greinum eins og list- og verkgreinum og forritun og hönnun, í samræmi við stefnu stjórnvalda. Ákveðið hefur verið að taka í fyrsta sinn þátt í þeim hluta PISA sem snýr að fjármálalæsi árið 2021. Jafnframt verður markvissara eftirlit og eftirfylgni með því að nemendur njóti lágmarksfjölda kennslustunda á öllum námssviðum grunnskóla, sbr. ákvæði aðalnámskrár grunnskóla. Í tengslum við framkvæmd PISA rannsóknanna árið 2018 var farið í sérstakt átak til kynningar og hvatningar um allt land.

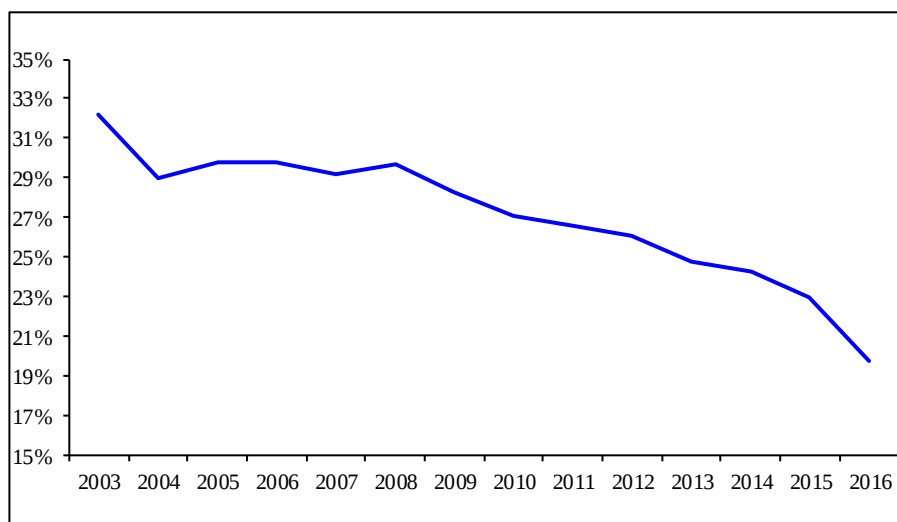
Árið 2017 var skipaður stýrihópur til að móta aðgerðaáætlun á grundvelli úttektar á innleiðingu hugmyndafræðinnar um menntun án aðgreiningar í leik-, grunn- og framhaldsskólum sem Evrópumíðstöð um nám án aðgreiningar og sérþarfir gerði. Aldrei hefur áður verið gerð heildstæð úttekt á þessum þremur skólastigum. Niðurstöður eru að núverandi löggjöf og stefnumótun fræðslufirvalda felur í sér stuðning við markmið og áherslur um menntun án aðgreiningar og eru í samræmi við alþjóðlega sáttmála og samninga sem Ísland hefur undirgengist. Hlutfallslega færri nemendur eru í sérskólum og sérúrræðum í skólum á Íslandi en víðast í Evrópu en formlegar greiningar á sérþörfum þeirra eru langt yfir meðallagi. Þá kom fram að menntakerfið á Íslandi í heild er almennt vel fjármagnað en að endurhugsu þurfi úthlutun fjármagnsins þannig að það styðji betur við stefnuna um menntun án aðgreiningar. Þetta á bæði við um fjármagn frá ríki og sveitarfélögum. Þetta skiptir höfuðmáli við umbætur í menntakerfinu til lengri tíma.

Það er áskorun að ná sameiginlegum skilningi meðal haghafa á því hvað menntun án aðgreiningar þýðir þannig að allir aðilar geti samhæft stefnumörkun og áætlanagerð sem snýr að fjármögnun og framkvæmd stefnunnar. Lúta aðgerðir að því sem og að skilgreina lágmarksviðmið um þjónustu við nemendur og þjónustusvæði víðs vegar um landið. Lykilatriði í þessu sambandi eru einnig aðgerðir til að bæta starfsumhverfi kennara. Mikilvægt er að þær takist vel svo að nemendum sé tryggt jafn aðgengi að námi óháð búsetu og öðrum aðstæðum, sbr. áherslu stjórnvalda. Sérstaklega þarf að endurhugsu uppbyggingu á þjónustu við nemendur af erlendum uppruna og fjölskyldur þeirra þar sem fjölgun þeirra nemenda hefur verið umtalsverð og kerfið í heild ekki brugðist við í samræmi við það. Í því skyni þarf víðtækt samstarf ríkis og sveitarfélaga og allra hagsmunaaðila og samstarf þvert á ráðuneyti undir forystu innflytjendaráðs.

Undanfarin ár hefur áhersla verið lögð á að námsefni á grunnskólastigi samræmist betur kröfum aðalnámskrár, að útgáfa námsefnis á táknmáli fyrir grunnskólanemendur sé eflað og að námsgögn taki mið af byltingu í tölvu- og samskiptatækni og margbreytileika nemendahópsins. Til að styðja við markmið um að efla gerð og útgáfu námsgagna er unnið að tillögu að stefnu um námsgögn á vegum ráðuneytisins sem m.a. tekur til skoðunar á hlutverki ríkisins í námsgagnaútgáfu, hlutverks Menntamálastofnunar, aðkomu sveitarfélaga, laga um námsgögn, nr. 71/2007, námsgagnasjóðs og þróunarsjóðs námsgagna. Einnig verður hugað að þróun námsgagna fyrir leikskólastig, framhaldsskólastig, tónlistarskóla og framhaldsfræðslu.

Framhaldsfræðsla er svokölluð fimmta stoð menntakerfisins, aðrar eru leik-, grunn-, framhalds- og háskólastig. Í markhópi framhaldsfræðslu er fullorðið fólk sem ekki hefur lokið námi á framhaldsskólastigi. Frá gildistöku laga um framhaldsfræðslu, nr. 27/2010, hefur fækkað í þessum hópi en þá voru 27,1% einstaklinga á vinnumarkaði í markhópnum. Árið 2016 hafði hlutfallið lækkað niður í 19,7%. Sjá nánar á meðfylgjandi mynd (Hagstofa Íslands, 2017).

Hlutfall á vinnumarkaði með grunnmenntun eingöngu

Fleiri konur en karlar eru í markhópi framhaldsfræðslunnar og hlutfallslega eru mun fleiri á landsbyggðunum sem annaðhvort hafa ekki stundað neitt nám frá því að skyldunámi í grunnskóla lauk eða hafa hætt námi án námsloka á framhaldsskólastigi. Það er áskorun að innflytjendum í þessum hópi hefur fjölgað. Áformað er að greina hvers konar námsleiðir gætu sérstaklega mætt þörfum kvenna af erlendum uppruna. Hætt er við að dragi úr virkni fólks í samfélaginu ef ekki verður brugðist við.

PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) er umfangsmikil rannsókn á vegum OECD á grunnleikni fullorðinna, þ.e. lesskilningi, tölulæsi og notkun upplýsingatækni við úrlausn daglegra verkefna. PIAAC er ætlað að svara til um tengsl grunnleikni og afkomu fólks og hversu vel fólk á vinnumarkaði er í stakk búið til að takast á við ný verkefni og áskoranir nútímasamfélags. Ísland tók ekki þátt í fyrstu fyrirlögn PIAAC sem hófst árið 2011 en verður þátttakandi í næstu fyrirlögn, á árunum 2018–2023. Niðurstöður rannsóknarinnar munu gegna þýðingarmiklu hlutverki við stefnumótun og ákvarðanir um aðgerðir til að efla menntun í landinu og hækka menntunarstig. Niðurstöðurnar hafa einnig gefið vísbendingar um jafnréttismál, launamisrétti, stöðu innflytjenda og lýðræðisþátttöku. Gera má ráð fyrir að meginhluti kostnaðar við fyrirlögnina falli til á árunum 2021 og 2022 þegar könnunin verður forprófuð og lögð fyrir.

Nú er unnið að gerð frumvarps til nýrra laga um nám fullorðinna, sbr. áherslu stjórnvalda. Samhliða þessari vinnu hefur verið stofnað til víðtæks samráðs með helstu hagsmunaaðilum um nám fullorðinna. Helstu áskoranir snúa að því að skilgreina betur markhópin, skerpa á ferlum tengdum viðurkenningu fræðsluaðila, námskráa og gæðakerfa, skapa lagalegt svigrúm til að semja almenna námskrá fyrir framhaldsfræðslu og skilgreina hlutverk og fagmennsku kennara. Einnig verða skoðaðir kostir og gallar þess að flytja ábyrgð og framkvæmd á framhaldsfræðslu frá ríki til sveitarfélaga.

Stefna ráðuneytisins frá árinu 2016 gildir til ársins 2020. Skipurit þess endurspeglar stefnuna með teyrum þvert á skrifstofur. Ráðuneytið hefur markvisst lagt áherslu á að koma til móts við breyttar kröfur sem m.a. lög um opinber fjármál fela í sér með því að þjálfa starfsfólk í vinnuaðferðum verkefnastjórnunar og opinberrar stefnumótunar. Nýtt verkefnayfirlit ráðuneytisins (mælaborð) sýnir m.a. verkefnaáætlanir um allar aðgerðir í

fjármálaáætlun. Verkefnayfirlitið er notað til forgangsroðunar verkefna sem unnin eru í ráðuneytinu á hverjum tíma. Hætt er við að skortur á nýlegri tölfræði og grunduðum gögnum standi stefnumótun í málafnum sem undir ráðuneytið heyra fyrir þrifum. Vegna þessa er mikil áhersla lögð á gagnaöflun og er nú unnið að undirbúningi vöruhúss gagna sem verður aðgengilegt á veflægu formi. Á árinu 2019 fer Ísland með formennsku í Norrænu ráðherra-nefndinni og verður áhersla ráðsins þá m.a. lögð á ungt fólk, þ.m.t. menntun þess (sjá nánar málaflokk 4.1 Utanríkisþjónusta og stjórnsýsla utanríkismála). Vegna undirbúnings hefur álag á ráðuneytið aukist og fyrirséð er að það verði viðvarandi út árið 2019.

Menntamálastofnun var sett á laggirnar árið 2015. Stofnunin tók við verkefnum Námsgagnastofnunar og Námsmatsstofnunar ásamt ýmsum verkefnum sem áður voru unnin í ráðuneytinu. Viðfangsefni stofnunarinnar eru enn í mótun og er ástæða til að skilgreina betur mörk ábyrgðar og verkaskiptingar milli ráðuneytisins og stofnunarinnar.

Rannsóknamiðstöð Íslands var sett á fót árið 2003, á grunni Rannsóknarráðs Íslands. Ákvæði um stofnunina eru í lögum um opinberan stuðning við vísindarannsóknir, nr. 3/2003. Nú, þegar 15 ár eru liðin frá setningu laganna og m.t.t. samfélagsbreytinga frá þeim tíma og nýrra verkefna sem stofnuninni hafa verið falin er ástæða til að endurskoða hlutverk hennar samkvæmt lögum.

3. FRAMTÍÐARSÝN OG MEGINMARKMIÐ

Framtíðarsýn fyrir leikskóla- og grunnskólastig og framhaldsfræðslu er að fleiri einstaklingar verði sjálfstæðir og virkir þátttakendur í lýðræðisþjóðfélagi og vel undirbúnir undir frekara nám. Framtíðarsýn fyrir stjórnsýslu mennta og menningarmála er að menning, menntun og vísindi auki lífsgæði fólks í landinu og verði til hagsbóta fyrir íslenskt samfélag. Starfsemi á málafnasviðum verði í fremstu röð og standist samanburð við nágrannaríki.

Fyrirhugaðar breytingar:

- Endurskoða ákvæði í lögum um grunnskóla, nr. 91./2008 um samræmd könnunarpróf í grunnskólum, hlutverk þeirra, markmið og framkvæmd. Áætlað er að breytingarnar taki gildi 2019. Skipaður verður vinnuhópur hagsmunaaðila til að vinna að þessu.
- Endurskoða lög um námsgögn nr. 71/2007. Ástæðan fyrir því er einkum ákvæði í lögum um Menntamálastofnun nr. 87/2015, um ábyrgð stofnunarinnar á því að útvega nemendum í skyldunámi vönduð og fjölbreytt námsgögn og öðrum nemendum eftir því sem stofnuninni kann að verða falið. Lagasetningin leiddi til verulegra breytinga frá eldri lögum um námsgögn og fjalla þau í núverandi mynd eingöngu um Námsgagnasjóð og Þróunarsjóð námsgagna. Þá liggur fyrir að í yfirstandandi vinnu við stefnumótun um námsgögn verða m.a. þessir sjóðir skoðaðir með tilliti til hlutverks þeirra og fyrirkomulags. Áætlað er að endurskoðun ljúki á árinu 2019.
- Ný lög um nám fullorðinna í stað laga um framhaldsfræðslu, nr. 27/2010. Leiðarljós eru m.a. að ná fram virkari samfélagslegri þátttöku markhópsins, leita leiða til samkeppnishæfara atvinnulífs, sníða ramma um íslenskukennslu innflytjenda og tryggja réttindi fatlaðs fólks. Einnig verða skoðaðir kostir þess og gallar að setja sér lög um Fræðslusjóð. Áætlað er að leggja fram frumvarp á vorþingi 2019.
- Endurskoða lög um Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarskertra, nr. 129/1990, með það að leiðarljósi að skilgreina þjónustuhlutverk miðstöðvarinnar í tengslum við stefnumótun um íslenskt táknmál. Áætlað er að endurskoðun ljúki á árinu 2020.

- Setja reglugerð um Menntamálastofnun með það að leiðarljósi að útfæra nánar viðfangsefni stofnunarinnar. Stefnt er að því að reglugerðin taki gildi á þessu ári.
- Endurskoða ákvæði um Rannsóknamiðstöð Íslands í lögum um opinberan stuðning við vísindarannsóknir, nr. 3/2003, með það að leiðarljósi að þróa starfsemi stofnunarinnar svo að hún geti á hverjum tíma stutt sem best við áherslur ráðuneytisins í vísindum, menntun og menningu. Verkefnishópur verður settur á laggirnar til að endurskoða hlutverk stofnunarinnar og er stefnt að því að hann skili tillögum árið 2019.

Ekki er gert ráð fyrir að fyrirhugaðar breytingar hafi áhrif á útgjöld til málefnasviðsins.

Meginmarkmið ríkisins á leik- og grunnskólastigi er að einstaklingar hafi jöfn tækifæri til fjölbreytts náms og starfa. Meginmarkmið fyrir stjórnýslu mennta- og menningarmála er að umhverfi og stuðningur stuðli að öflugu starfi á sviði mennta og vísinda, lista og menningar, fjölmiðlunar og íþróttar- og æskulýðsmála.

4. MARKMIÐ, MÆLIKVARÐAR OG AÐGERÐIR

Leikskóla- og grunnskólastig.

Til að koma til móts við meginmarkmið leikskóla og grunnskóla eru þrjú markmið skilgreind fyrir málaflokkinn.

1. **Fleiri grunnskólanemendur hafi við lok grunnskóla náð lágmarksviðmiðum í lestri.** Góður lesskilningur er forsenda þess að nemendur geti náð færni til að fóta sig í samfélaginu og tekist á við áframhaldandi nám. Hér á landi er töluverður munur á lesskilningi eftir kyni og uppruna, sérstaklega þarf að bæta lesskilning hjá drengjum og nemendum af erlendum uppruna og styðja við virkt tvítýngi þeirra.
2. **Auka gæði menntunar í leikskólum og grunnskólum.** Nemendur eiga rétt á að komið sé til móts við námslegar og félagslegar þarfir þeirra í almennum skóla án aðgreiningar. Ísland hefur verið í fararbroddi meðal þjóða í að útfæra nám án aðgreiningar, sérstaklega á leikskóla- og grunnskólastigi.
3. **Efla gerð og útgáfu námsgagna fyrir nemendur á skólaskyldualdri.** Mikilvægt er að námsefni hæfi mismunandi kennsluháttum og fjölbreyttum nemendahópum, svo sem að til sé stafrænt námsefni og unnið að námsgagnagerð í þágu nemenda sem nota táknmál og nemenda með annað móðurmál en íslensku.

Nr.	Markmið	Mælikvarðar	Staða 2017	Viðmið 2019	Viðmið 2023
1	Fleiri grunnskólanemendur hafi við lok grunnskóla náð lágmarksviðmiðum í lestri.	PISA-rannsókn í lesskilningi 2015, 2018 og 2021; hlutfall nemenda sem nær 2. stigi eða hærra, greint eftir kynjum.	78%; drengir 71% og stúlkur 84% (2015).	83%; drengir 75% og stúlkur 90%.	88%; drengir 80% og stúlkur 95%.
		PISA rannsókn í lesskilningi 2015, 2018 og 2021; hlutfall nemenda af erlendum uppruna sem nær 2. stigi eða hærra.	39% (2015).	Nái meðaltali OECD.	Verði yfir meðaltali OECD.
		Hlutfall nemenda sem nær að lágmarki B í íslensku í samræmdum könnunarprófum í 9. bekk.	58,2% (2016).	60%	62%
2	Auka gæði menntunar í leikskólum og grunnskólum.	Hlutfall grunnskóla þar sem nemendur hafa aðgang að þjónustu náms- og starfsráðgjafa.	67% (2014).	75%	80%
		Hlutfall sveitarfélaga sem hafa	Upplýsingar	Fer eftir stöðu	Fer eftir

		sett sér stefnu um framkvæmd menntunar án aðgreiningar.	liggja ekki fyrir.	2018.	viðmiði 2019.
3	Efla gerð og útgáfu námsgagna fyrir nemendur á skóla-skyldualdri.	Framboð af tilbúnum titlum til notkunar í skólum fyrir nemendur sem nota táknmál.	5 (2016).	28	49
		Hlutfall prentaðs og útgefins námsefnis sem er í samræmi við aðalnámskrá grunnskóla 2011 og 2013.	40% (2016).	45%	80%.

Nr.	Tengist markmiði nr.	Aðgerð	Tímaáætlun	Ábyrgðaraðili
1	1	Veita ráðgjöf og stuðning við leik- og grunnskóla í samræmi við þjóðarsáttmála um læsi.	2018–2020	Menntamálastofnun
2	1	Breyta inntaki samræmdra könnunarprófa í 4., 7. og 9. bekk grunnskóla í samræmi við hæfniviðmið aðalnámskrár grunnskóla.	2018–2019	MRN
3	1	Móta og kynna samræmdan leiðarvísi fyrir móðurmálskennslu á leikskóla- og grunnskólastigi fyrir nemendur með annað tungumál en íslensku.	2018–2019	MRN
4	2	Skóli án aðgreiningar: Endurskoða fjármögnunarkerfi til skólastarfs og vinna að skilgreiningu á lágmarksþjónustu og þjónustusvæðum.	2018–2023	MRN
5	2	Kanna gæði og umfang þjónustu náms- og starfsráðgjafa í grunn- og framhaldsskólum.	2018–2022	MRN
6	3	Fjölga námsgögnum sem gefin eru út í samræmi við aðalnámskrá grunnskóla 2011 og 2013, þ.m.t. stafrænum námsgögnum og námsgögnum fyrir nemendur sem nota táknmál og nemendur með annað móðurmál en íslensku.	2018–2023	Menntamálastofnun

Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig.

Til að uppfylla meginmarkmið um framhaldsfræðslu er eitt markmið skilgreint sérstaklega fyrir málaflokkinn.

1. **Auðvelda fullorðnu fólki sem ekki hefur lokið námi á framhaldsskólastigi að afla sér menntunar og starfsréttinda.** Brýnt er að stuðla að virkri samfélagslegri þátttöku þeirra fullorðnu einstaklinga sem ekki hafa lokið námi á framhaldsskólastigi og tryggja þeim aðgang að námi og öðrum námsúrræðum við hæfi. Samhliða þessu er í málaflokki 20.1; framhaldsskólar, sett markmið um að fleiri nemendur ljúki prófi úr framhaldsskóla á tilskildum tíma.

Nr.	Markmið	Mælikvarðar	Staða 2017	Viðmið 2019	Viðmið 2023
1	Auðvelda fullorðnu fólki sem ekki hefur lokið námi á framhaldsskólastigi að afla sér menntunar	Hlutfall fólks á vinnumarkaði sem hefur ekki lokið formlegu námi umfram	Hlutfall fólks á vinnumarkaði sem ekki hafði lokið námi á framhaldsskólastigi var	Hlutfall fólks á vinnumarkaði sem ekki hefur lokið námi á framhalds-	Hlutfall fólks á vinnumarkaði sem ekki hefur lokið námi á framhaldsskólastigi verði að hámarki

	og starfsréttinda.	grunnmenntun á aldrinum 25–64 ára.	19,6% árið 2016.	skólastigi verði að hámarki 18%.	15%.
		Fjöldi einstaklinga sem fer í raunfærnimat.	516	550	580

Nr.	Tengist markmiði nr.	Aðgerð	Tímaáætlun	Ábyrgðaraðili
1	1	Þátttaka í PIAAC-rannsókn 2021 sem gefur upplýsingar um grunnleikni fólks á vinnumarkaði. Í kjölfarið verður farið í stefnumótun um leiðir til menntunar markhópsins.	2018–2023	MRN
2	1	Þýða og aðlaga evrópskt rafrænt matstæki fyrir grunnleikni í íslensku, stærðfræði, ensku og upplýsingatækni.	2019–2021	MRN

Stjórnsýsla mennta- og menningarmála.

Til að fylgja eftir meginmarkmiði málefnasviðsins er eitt markmið skilgreint sérstaklega fyrir málaflokkinn.

1. **Efla stefnumótun ráðuneytisins.** Með markmiðinu er átt við tvennt, annars vegar að stefnumótun og ákvarðanataka ráðuneytisins byggist á rannsóknum, tölfræði og úttektum og sé vel rökstudd og grunduð og hins vegar að starfsmenn hafi staðgóða þekkingu eða grunnfærni til að beita aðferðum opinberrar stefnumótunar. Aðgengi að áreiðanlegum gögnum verði bætt í samráði við stofnanir og hagsmunaaðila. Staðgóð þekking vísar til formlegs háskólanáms á þessu sviði, svo sem í stjórnun og stefnumótun og/eða opinberri stjórnsýslu. Með grunnfærni er átt við að starfsfólk hafi á síðastliðnum fimm árum tekið þátt í námskeiðum sem eru a.m.k. 40 stundir.

Nr.	Markmið	Mælikvarðar	Staða 2017	Viðmið 2019	Viðmið 2023
1	Efla stefnumótun ráðuneytisins.	Hlutfall sérfræðinga og stjórnenda sem hafa staðgóða þekkingu á stefnumótun og áætlanagerð.	17%	30%	60%
		Hlutfall skilgreindra lykiltalna sem eru aðgengilegar á veflægu formi.	Unnið að skilgreiningu lykiltalna.	50%	100%

Nr.	Tengist markmiði nr.	Aðgerð	Tímaáætlun	Ábyrgðaraðili
1	1	Þýða starfsmönnum reglulega á námskeið í opinberri stefnumótun.	2019–2023	MRN
2	1	Auka aðgengi að grunduðum gögnum sem verða sýnileg á vef í opnum aðgangi.	2018–2021	MRN

5. FJÁRMÖGNUN

Töluleg umfjöllun um útgjaldaramma málefnasviðsins næstu fimm ára.

Útgjaldarammi í m.kr.	Áætlun 2019	Áætlun 2020	Áætlun 2021	Áætlun 2022	Áætlun 2023
22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og menningarmála	5.314	5.211	5.108	5.116	5.125